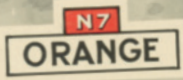

**LANGZAAM
DOOR FRANKRIJK**

la Route Bleue

PARIS

Juvisy
CORBEIL

FONTAINEBLEAU

NEMOURS

MONTARGIS

Nogent

BRIARE
Bonny

COSNE

Pouilly

CHARITE
Pougues
NEVERS

S'PIERRE-
LE MOUTIER

VERS LA
CÔTE D'AZUR

*Met de auto naar
de Côte d'Azur
over de beroemde N7*

LANGZAAM DOOR FRANKRIJK

PETER JACOBS
ERWIN DE DECKER

LANNOO

MELANGE 2 TEMPS

OUVERT LE DIMANCHE

REPARATION DE PNEUS

TOILETTES-TELEPHONE

RCURE AGENCE
COMMUNICATION VISUELLE

VAR
BER
BAR

VAKANTIEFILE OP DE N7 IN TOURVES - © ROBERT DOISNEAU, 1959

Route nationale 7

De toutes les routes de France d'Europe
Celle que j' préfère est celle qui conduit
En auto ou en auto-stop
Vers les rivages du Midi

Nationale Sept
Il faut la prendre qu'on aille à Rome à Sète
Que l'on soit deux trois quatre cinq six ou sept
C'est une route qui fait recette

Route des vacances
Qui traverse la Bourgogne et la Provence
Qui fait d'Paris un p'tit faubourg d'Valence
Et la banlieue d'Saint-Paul-de-Vence

Le ciel d'été
Remplit nos cœurs de sa lucidité
Chasse les aigreurs et les acidités
Qui font l'malheur des grandes cités
Tout excitées

On chante, on fête
Les oliviers sont bleus ma p'tite Lisette
L'amour joyeux est là qui fait risette
On est heureux Nationale 7.

Tekst en muziek: Charles Trenet © 1955

Les Grandes Routes Touristiques

Graag traag

In dit boek rijden we met de wagen dwars door Frankrijk, over de *route nationale 7*, de N7, van Parijs, de hoofdstad, naar Menton, de laatste Franse badplaats voor de Italiaanse grens. Letterlijk is die weg van bijna 1000 kilometer al eeuwen niet meer of niet minder dan dat: een vrij snelle manier om van het Noorden naar het Zuiden te rijden. Of omgekeerd. Met de postkoets, het zpk'tje of de kampeerauto.

Maar de N7 is niet zomaar een weg van a naar b; hij is in de twintigste eeuw hét synoniem geworden van een welverdiende zomervakantie in de Provence of aan de Côte d'Azur. Hij werd na de Tweede Wereldoorlog dé ontsnappingsroute voor de vakantiegangers van het grijze Noorden, die met hun gezin hun *congé payé* onder de zon wilden doorbrengen. Het is de weg van de eerste vakantiefiles, van het massatoerisme in zijn kinderschoenen. De N7 was een inspiratiebron voor liedjes, gezelschapsspellen, souvenirs, pretparkattracties, romans en films.

Als de Route 66 van Chicago naar Santa Monica de *main street* van Amerika is, dan is de N7 de *route des vacances* van Europa. Iedereen die in de jaren 1950, 1960 of 1970 per auto naar Zuid-Frankrijk wilde, heeft er wel een stukje van gereden. Nadien kwamen de autosnelwegen, de goedkope vliegtickets, de hogesnelheidstreinen.

Het is tijd om de charmes en de ergernissen van 'de oude weg' te herontdekken.

Het is tijd voor slow travel, langzaam

reizen. De N7 is de ideale route voor een manier van reizen waarbij niet de bestemming primeert of de snelheid waarmee je op je vakantieadres raakt, maar de reis zelf het doel is. Onderweg zijn. In deze kruising van een reisverhaal en een reisgids verkiezen wij het kleine avontuur boven het grote spektakel. We hebben oog voor de schoonheid en de leukheid onderweg, de grote bezienswaardigheden, maar ook de dingen waaraan je voorbijrijdt.

We hebben oren naar de vakantieherinneringen van gewone reizigers en de anekdotes van de geschiedenis. We ontmoeten Deng Xiaoping en Brigitte Bardot. We stoppen bij de souvenirverkopers om de achterbank zoet te houden. We rijden door de Provence en langs de Côte d'Azur, maar eerst laten we ons verleiden door Montargis en Moulins, eten in drieresterenrestaurants in *la France profonde*, logeren in een motel dat op precies 500 kilometer van Parijs staat, en bezoeken we een betonnen klooster van Le Corbusier en een kazerne waar balletkostuums worden tentoongesteld. We wandelen op de eilanden in de wilde Loire en de kinderen bouwen even mee aan een middeleeuwse burcht.

De N7 is een gedroomd alibi om rustig het oude en het nieuwe Frankrijk te verkennen. Wij rijden u alvast voor, van het nulpunt bij de Notre-Dame in Parijs tot aan de douanepost in Menton.

Peter Jacobs en Erwin De Decker

Gebruiksaanwijzing

Dit reisboek neemt de *route nationale 7* (N7) als rode draad, maar losjes, want we zijn geen kilometervreters. We laten ons ook verleiden tot zijwegen en bijwegen.

10

Wij delen de route in twaalf etappes in, maar dat is maar een suggestie. Wie alle aangehaalde bezienswaardigheden wil bezoeken, heeft meer tijd nodig dan twaalf dagen. Wie er alleen enkele hoogtepunten uitkiest, kan het sneller. Je kunt overal op de route inpijken, meestal zijn er parallelle snelwegen, of bevinden er zich tgv-stations en luchthavens in de buurt.

Elk hoofdstuk bestaat uit een relaas van onze persoonlijke belevenissen op het traject van 2007 tot 2014, aangevuld met alle nuttige praktische informatie voor activiteiten en bezienswaardigheden en met tips voor eten en overnachten. Bij de meeste hoofdstukken hoort ook een suggestie voor een excursie naast de N7 en voor een zoet souvenir. Extra aandacht gaat naar de *petites histoires* van de weg, het toerisme en de reizigers.

In dit boek spreken we consequent over de N7. Sinds het beheer van de nationale weg overgedragen is aan de departementen, is op vele plaatsen ook de naam aangepast: D7n, DN7, D2007, M6007... De situatie kan nog veranderen. Maar ook met die alternatieve nummering blijft het re-

latief gemakkelijk om het originele tracé op de recentste kaarten te herkennen. Op vele plaatsen is de N7 in recente jaren omgelegd rond dorpskernen en stadscentra. Hier en daar staat dat nog te gebeuren. Ook dat is gemakkelijk te zien op de kaarten. In de praktijk is zo'n stukje oud tracé door een stad of een dorp te herkennen aan rijen bomen langs de weg, oude garages, vervaagde muurreclames, traditionele horecazaken met namen als Le Cheval Blanc en L'Écu de France, en straatnamen als Rue de Paris, Avenue d'Antibes of Route de Lyon.

De N7 is niet overal even breed. Hij varieert van een smalle eenrichtingsdorpsstraat over een gewone weg met één rijstrook in beide richtingen tot een autoweg en, in de buurt van Pouilly aan de Loire, zelfs een autosnelweg (A77). Voorzichtigheid is dus geboden.

Tot slot: de vlag 'N7' dekt in het geheugen van vele reizigers meer dan één lading. 'N7' staat voor alle *routes des vacances* naar de Provence en de Côte d'Azur. Vele toeristen reden tussen Fontainebleau en Lyon over de N6, die door het hart van Bourgogne (Auxerre, Mâcon) loopt, en kwamen pas in Lyon terug op de N7. Anderen volgden de N7 tot in Roanne en reden vandaar over de N82 via Saint-Étienne om het drukke Lyon te vermijden. Zij kwamen ten noorden van Valence opnieuw op de N7.

PRIJSINDICATIES BIJ LOGIES EN RESTAURANTS

De eurotekens bij de verblijfstips verwijzen naar de gemiddelde prijs van een kamer voor twee personen. Ze zijn louter indicatief. Volgende prijscategorieën worden gebruikt:

- € minder dan 75 euro per nacht voor een tweepersoonskamer met ontbijt
- €€ tussen 75 en 100 euro per nacht voor een tweepersoonskamer met ontbijt
- €€€ tussen 100 en 150 euro per nacht voor een tweepersoonskamer met ontbijt
- €€€€ tussen 150 en 200 euro per nacht voor een tweepersoonskamer met ontbijt
- €€€€€ meer dan 200 euro per nacht voor een tweepersoonskamer met ontbijt

Voor gedetailleerde prijzen en reserveringsvoorwaarden neem je rechtstreeks contact op met de bed & breakfasts of hotels.

Bij de restaurants gebruiken we volgende categorieën:

- hier kost een hoofdgerecht minder dan 10 euro
- hier kost een hoofdgerecht minder dan 20 euro
- hier kost een hoofdgerecht meer dan 20 euro

MICHELINKAARTEN

Deze gedetailleerde gele Michelinkaarten op schaal 1:150.000 of 1:175.000 zijn uitstekend geschikt om het traject van de N7 te volgen:

- Etappe 1:** Local 312
- Etappe 2:** Local 312 en 318
- Etappe 3:** Local 318 en 319
- Etappe 4:** Local 319 en 326
- Etappe 5:** Local 326
- Etappe 6:** Local 327
- Etappe 7:** Local 327 en 332
- Etappe 8:** Local 332
- Etappe 9:** Local 340
- Etappe 10:** Local 340
- Etappe 11 en 12:** Local 341

Uiteraard kun je ook de jaarlijks vernieuwde Michelin Wegenatlas Frankrijk op schaal 1:200.000 raadplegen.

LEGENDE

- **STARTPUNT**
- **Halte op N7**
- Bezienswaardigheid
- Museum
- Kasteel
- Zijweg
- Souvenir
- **EINDPUNT**
- Route nationale 7
- Nationale/Departementale weg
- Autosnelweg
- Rivier

Overzichtskaart

DE N7 IN 12 ETAPPES

1	PARIJS-FONTAINEBLEAU • 67 KM	14
2	FONTAINEBLEAU-MONTARGIS • 49 KM	36
3	MONTARGIS-NEVERS • 130 KM	54
4	NEVERS-MOULINS • 56 KM	74
5	MOULINS-ROANNE • 98 KM	92
6	ROANNE-LYON • 87 KM	110
7	LYON-VALENCE • 101 KM	130
8	VALENCE-AVIGNON • 130 KM	146
9	AVIGNON-AIX-EN-PROVENCE • 77 KM	164
10	AIX-EN-PROVENCE-FRÉJUS • 126 KM	180
11	FRÉJUS-MENTON • 102 KM	194
12	DE GRENS	218

10 TIPS VOOR LIEFHEBBERS VAN DE WEG	223
10 TIPS VOOR GEZINNEN MET KINDEREN	225
10 TIPS VOOR ACTIEVELINGEN	225
10 TIPS VOOR FANS VAN KUNST EN ARCHITECTUUR	227
10 TIPS VOOR LEKKERBEKKEN	227

Etappe 1

VAN PARIJS

NAAR FONTAINEBLEAU

1	Piramide van Cassini	3	Chailly-en-Bière
2	Kathedraal van Évry	4	Kasteel van Fontainebleau

Van het nulpunt naar het adieu

W e zijn nog niet uit **Parijs** vertrokken, en we staan al in de file. Of liever: we staan in de rij. Honderden voeten schuifelen naar een welbepaald punt op het verkeersvrije plein voor de Notre-Dame, waar onze tocht over de *route nationale 7* moet beginnen. Toeristen van overal ter wereld willen naar datzelfde plekje op de kasseien van het *parvis* op het Île de la Cité in de Seine. Niet om het beste perspectief op de prachtige voorgevel van de kathedraal te hebben, maar om dolgelukkig naar de grond te turen. En naar sneakers in alle kleurencombinaties, sandalen, bottines, espadrilles, zelfs hoge hakken... Straks prijkt er een foto op hun Facebookpagina, met als bijschrift: 'Ik, in Parijs, op het *point zéro des routes de France*.' In alle talen van de wereld. Niet verwonderlijk dat de bronzen windroos in de stoep voor de Notre-Dame blinkt van de slijtage.

Russische toeristen hinkelen een dansje rond de magische stip; anderen gooien er muntstukken naar. Denken ze echt dat dat geluk brengt? Als het eindelijk onze beurt is, kijken ook wij trots naar de tippen van onze maat 44. Wij weten waarom we hier zijn. Als alle wegen van Frankrijk hier beginnen, dan ook 'onze' *route nationale 7*. We drukken af: de eerste foto voor ons album. Twee paar voeten op 48° 51' 12.25" noorderbreedte en 2° 20' 55.63"

oosterlengte, het punt vanwaar alle afstanden tussen Parijs en de andere Franse steden worden berekend. Ons doel ligt zo'n 1000 kilometer verder. We gaan naar Menton, naar de grenspost met Italië, maar we hebben geen haast. We willen Frankrijk zien.

Auto in, Parijs uit. Toepasselijk via het Quartier Latin. De N7 begint voorbij de Porte d'Italie, dat vervloekte knooppunt op de *boulevard périphérique* – 'peeriep-heeriek', bazelt onze gps – de plaats waar ook de autosnelweg A6 de stad in en uit duikt. Maar dat kan ons niet deren; wij kruisen de drukte alleen maar, voor ons geen *autoroute*.

DE NOTRE-DAME IN PARIJS

Wie de namen van de andere stadspoorten van Parijs kent, weet dat de Porte d'Italie de enige is die de belofte van vakantie, zon en zee uitdraagt. De andere hebben veel prozaïscher namen, Porte de Clignancourt, de Bagnolet, de Vanves, de Saint-Cloud. Ze getuigen niet van ambitie – dat zijn gewoon de namen van de slaapsteden die net voorbij de 'stadspoort' liggen. Italië, dat is tenminste exotisch ver weg.

We schuiven Charles Trenet en zijn hymne aan de vakantie in de cd-speler. *'De toutes les routes de France, d'Europe/ Celle que j' préfère est celle qui conduit/ En auto ou en auto-stop/ Vers les rivages du Midi.'* We voelen ons net zo opgelaten als de eerste reizigers in hun 4CV of *traction avant*. *'On est heureux Nationale 7.'* Het lijkt alsof we in 1936 zijn, en net het recht op *congé payé* verworven hebben. Toen was de N7 nog dé ontsnappingsroute naar de zon.

Waar zijn de platanen in het gelid naast de weg? We moeten onze vakantiedroom nog even opbergen. De grootstad wil ons nog kilometerslang uitwuiwen. De stadsvernieuwing van Parijs deint uit en palmt de middenberm van onze weg in met een nieuwe tramlijn, de T7 (*noblesse oblige*), die de komende jaren steeds verder zijn tentakels zal uitslaan. De N7 moet ondertussen een rustige, nette stadsboulevard worden; de opfrisbeurt is volop aan de gang. Hier en daar zie je nog sporen van de orgie van banlieuelelijkheid die deze omgeving vroeger zo bijzonder, zo herkenbaar anders maakte dan de minder kleurrijke Parijse avenues: halalslagerijen, vastgoedmakelaars, Aldi en Lidl, restaurants met namen als Constantinople, Mistral en Méditerranée, Pakistaanse en Marokkaanse specialiteiten, discounts, rendez-vous-hotels, handels in tweedehands wagens, doe-het-zelfwinkels.

Is het toeval dat de man die alles van orgieën afwist, markies de Sade, hier goed tweehonderd jaar geleden in het ‘hospitaal’ van Bicêtre opgesloten zat omdat Napoleon geschokt was door zijn liber-tijnse romans? De N7 was voor hem een lijdensweg, net als voor die andere geesteszieken, oplichters, syfilislijders, moordenaars, vagebonden, homo’s, bedelaars die naar hier afgevoerd werden.

Als na een terechte degradatie is Bicêtre vandaag alleen maar een achtervoegsel. De eerste gemeente op de N7 voorbij Parijs heet nu voluit **Le Kremlin-Bicêtre**. We zijn van de Notre-Dame de Paris helemaal naar het Kremlin in Moskou gereden, in enkele minuten tijd! De dubbele naam kwam er vanwege een populair cabaret dat hier ooit opengehouden werd door een oud-strijder. Die sergeant van Napoleon had de oorlog in Rusland overleefd; vandaar dat hij zijn zaak *Au retour du Kremlin* doopte.

We naderen de eerste omlegging. De *nationale* loopt al decennia niet meer door het hart van **Villejuif**, maar in een sierlijke bocht eromheen. Wij nemen de oude weg, omdat we een doel hebben: het *point zéro* heeft onze belangstelling gewekt voor die wetenschappers die eeuwen geleden de meridianen tekenden en het tracé van de wegen exact op papier zetten. De Cassini’s waren vier generaties lang van vader op zoon wonderkinderen in de Franse geografie.

Aan de avenue de Paris 157bis in Villejuif zou de piramide van Jacques Cassini, alias Cassini II, staan. Dit landmeetkundige baken van 1742 werd gebruikt voor het opmeten van de meridiaan van Parijs, de voorloper van die van Greenwich. Voor Jacques’ zoon, Cassini III, was

dat het *point de départ à l’établissement de la carte de la France*. Wij, die met de kaarten van Michelin op schoot Frankrijk doorkruisen, moeten hier dus wel halt houden.

Het lijkt net of we naar het graf van Toetanchamon zoeken. We zien het baken wel in de hoogte vanaf de overkant van de straat, maar de toegang tot het *monument historique* blijkt ‘geprivatiseerd’. Daklozen hebben het lapje grond gekraakt en er zich met hun *très méchant chien* verschanst. Maar ze zijn zo vriendelijk om ons binnen te laten. De piramide blijkt een licht gekromde obelisk te zijn, een van de ontelbare fallussymbolen in het land van Marianne. Het is ons een raadsel hoe een zuil van verweerde kalksteen zo’n rol heeft kunnen spelen in de aardrijkskunde.

Eindelijk. De eerste dubbele rij platanen, die aankondigt dat we Villejuif verlaten. Maar Parijs heeft ons nog niet losgelaten. De laatste stuip trekking van de grootstad is een enorme begraafplaats met toegang op de N7. De *cimetière parisien de Thiais* is een geval apart: je vindt er de slachtoffers van de vliegtuigcrash van Ermenonville in 1974, vooruitziende mensen die hun lichaam aan de wetenschap schonken en eenzame bejaarden die de hittegolf van 2003 niet overleefden. Tot zijn repatriëring lag hier ook Zog I, koning van Albanië en mogelijk model voor Kuifjes Ottokar – het protserige zuilengraf is leeg.

We gaan Joseph Roth gedag zeggen. De Joods-Oostenrijkse schrijver van *Radetzky* en *De legende van de heilige drinker* stierf in 1939 schielijk, arm en eenzaam in Parijs, 44 jaar oud. Hij was een rusteloze ziel, een reiziger uit vrije wil én uit noodzaak, een balling, een man die heel zijn leven in hotels verbleef – het lijkt toepasselijk dat hij langs de drukke N7 zijn rust vond. ‘Monsieur Roth?’ Van hem hebben de poortwachters van de dodenstad van Thiais nog nooit gehoord. Dat zoeken ze even op. ‘Hij ligt in de zevende divisie, heren.’

We mogen tot onze verbazing met de wagen langs de perken rijden, twee fietsende parkwachters peddelen ons voor. Ze wijzen naar een conifeer in een zee van scheefgezakte verwaarloosde tombes. Achter dat boompje ligt hij. Er is met zijn geboortedatum geknoeid. We hangen wat rond, onwennig tot de rust van het park ons omarmt.

We draaien terug de N7 op. Pal voor ons ligt de luchthaven van **Orly**. Het is erop of eronder. Wij vliegen niet naar Nice. We willen nog lang niet op onze bestem-

ming arriveren. Het wordt dus de tunnel. De N7 duikt onder het tarmac en eens weer boven wacht ons een bijzonder beeld: aan de linkerkant van de weg staat een maagdelijk witte Concorde met de emblemen van British Airways en Air France definitief geparkeerd... De vrijwilligers van het Musée Delta van **Athis-Mons** bezetten met hun oldtimerscollectie al jaren een hoekje van het vliegveld van Orly. Ze wachten op betere tijden om hun museum te heropenen.

De landmeters blijven ons achtervolgen. Bij het uitrijden van Athis-Mons bemerken we op een druk kruispunt nog zo’n piramide die eigenlijk een obelisk is, en in **Juvisy-sur-Orge** verraadt een bolvormig dak dat we voorbij een observatorium rijden. Daarachter ligt het gemeentepark, waar tussen de kloeki bomen de Pont des Belles Fontaines in het grasveld staat. Ze hoort hier niet; ze hoort de Orge op de N7 te overbruggen, maar de weg is hopeloos verbreed, zodat de monumentale achttiende-eeuwse beeldhouwwerken van de brug moesten verhuizen. Ze zijn een bewijs van de vergane koninklijke grandeur van de route die we volgen, maar het is ook een beetje een zielig gezicht: een brug die nergens naartoe leidt. Zonder dat we het zien, slijt links van de weg de Seine haar bedding uit. We naderen een van de vijf *villes nouvelles*, de nieuwe steden die vanaf de jaren 1960 ordentelijk zijn aangelegd om te verhinderen dat Parijs een ongecontroleerde olievlek zou worden. Vanaf de N7 lijkt **Évry** eerst een stad die uit klaverbladen is opgebouwd. Tot we naast de weg plots de mosterdgele gevels van een enorme boeddhistische pagode, Khánh-Anh, zien oprijzen. Het heiligdom is bijna klaar, de dalai lama is in 2008 zijn zegen komen ge-